

Registration No:

E 1 – 2025

Subject
Code

09

SANSKRIT

Time : 3 Hours 00 Minutes]

[Total No. of Questions : 44]

[Max. Marks : 80

ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ A, B, C ಮತ್ತು D ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. 'A' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions :

1. This question paper consists of four parts as, A, B, C and D.
2. All parts are compulsory.
3. Every part should be answered as instructed separately.
4. For Part – 'A' questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

PART– A

- I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि उद्धृत्य लिखत। (10 × 1 = 10)
- 1) 'अत्र कर्माणि कुर्वन्ति त्रिविधानि तु नारद' इति वाक्यानुसारेण एतत् कर्म त्रिविधकर्मसु न अन्तर्भवति।
अ) नित्यम्।
इ) स्वार्थम्।
आ) नैमित्तिकम्।
ई) काम्यम्।
 - 2) विक्रमादित्यः कथं देशान्तरं निर्गतः ?
अ) योगिवेषेण।
इ) सैनिकवेषेण।
आ) मन्त्रिवेषेण।
ई) सन्यासिवेषेण।

3) 'परेषामपि रक्ष जीवितम्' इति पाठानुसारेण पुत्थलिका एतस्य कथां कथयति।

अ) पुण्डरीकस्य।

आ) प्रव्राजकस्य।

इ) दुष्यन्तस्य।

ई) विक्रमादित्यस्य।

4) प्रव्राजकः वणिजः गृहं किमर्थम् अगच्छत् ?

अ) भोजनार्थम्।

आ) मिक्षार्थम्।

इ) विवाहार्थम्।

ई) व्यापारार्थम्।

5) 'अथ भगवान् लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः।' अत्र 'काश्यपः' इति शब्देन निर्दिष्टः एषः।

अ) कण्ठः।

आ) दुर्वासः।

इ) परशुरामः।

ई) सोमशतः।

6) राणा प्रतापः भामाशाहस्य प्रभूतं धनम् एतदर्थं स्वीकृतवान्।

अ) गृहनिर्माणार्थम्।

आ) पुत्र्याः विवाहार्थम्।

इ) कोशवृध्यर्थम्।

ई) सैन्यसङ्ग्रहणार्थम्।

7) महाश्वेता स्नातुं कुत्र आगच्छति ?

अ) मानससरः।

आ) मन्दाकिनीम्।

इ) अच्छोदसरः।

ई) स्नानगृहम्।

8) गोविन्दस्य अपत्यानि एतावन्ति सन्ति।

अ) षट् पुत्राः, द्वे पुत्र्यौ।

आ) षट् पुत्र्यः द्वौ पुत्रौ।

इ) चत्वारः पुत्राः, चतस्रः पुत्र्यः।

ई) एकः पुत्रः एका पुत्री।

9) 'विधिविलसितम्' इति पाठे 'वज्रकीटप्रसङ्गः' कर्णस्य इमं गुणं सूचयति।

अ) दुर्गुणम्।

आ) सहनगुणम्।

इ) मननगुणम्।

ई) श्रवणगुणम्।

10) "वीररसयुताः कथाः पठत" इति शास्त्रिणः सन्देशं पालनं कृतं चेत् विद्यार्थिनां हृदये इदम् उत्पद्यते।

अ) आलस्यम्।

आ) हास्यम्।

इ) उत्साहः।

ई) कारुण्यम्।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत।

(5 × 1 = 5)

- 11) (i) द्विपेषु सर्वेषु _____ प्रयान्ति।
 (ii) _____ ददाति चेत् सन्ततिच्छेदो भविष्यति।
 (iii) चिरस्य वाच्यं न गतः _____।
 (iv) वैरिणां _____ समुद्रोपमम् आसीत्।
 (v) मम अपराधः _____ क्षन्तव्यः।
 (सैन्यं, पुत्रं, कृपया, मोक्षश्च, नशः, प्रजापतिः)

III. संयोजयत।

(5 × 1 = 5)

12) क	ख
अ) जाह्नवी	i) वायुः।
आ) गन्धवहः	ii) गुप्तधनम्।
इ) विलासमिव	iii) गङ्गा।
ई) पुत्थलिका	iv) सरस्वत्याः।
उ) विद्या	v) वस्त्रापणम्।
	vi) ऋषिकुमारकः।

PART - B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामिव)

(4 × 2 = 8)

- 13) पञ्चद्वीपानां नामानि लिखत।
 14) विस्मितः राक्षसः विक्रमादित्यं किं पृच्छति ?
 15) कीदृशं कुसुमगन्धम् अजिघ्रम् इति महाश्वेता वदति ?

16) शान्तिः किमर्थं तरुणं दृष्टुम् आगतवती ?

17) वज्राख्यः कीटः किं करोति ?

18) सत्पुरुषव्रतं किम् ?

19) शास्त्रिणां पाठनक्रमः।

V. पाठनाम उल्लिख्य कःकं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामिव)

(4 × 2 = 8)

20) अद्य प्रभृति मनुष्यभक्षणं परित्यज।

21) सुखानि ते भर्तुकुलदेवताः वितरन्तु।

22) अथ लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः।

23) नैतद्धनं स्वीकर्तुम् अहमिच्छामि।

24) 'पुण्डरीक इति नाम चक्रे।'

25) अहो भग्नप्रतिज्ञोऽस्मि।

26) सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव।

PART - C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत। (द्वयोरेव)

(2 × 3 = 6)

27) अयं तु नवमस्तेषां द्वीपः सागरसंवृतः।

योजनानां सहस्रं तु द्वीपोऽयं दक्षिणेत्रशत् ॥

28) मञ्जूषां तां च गङ्गायां तथैवोर्ध्वस्थदीपिकाम्।

कृत्वा तत्याज निक्षिप्य घोरं वानश्मन्तरे ॥

29) कृतो धर्मक्रिया विघ्नः सतां रक्षितरि त्वयि।

तमस्तपति धर्माशौ कथमाविर्भविष्यति ॥

30) श्रुत्वा धर्मं विजानाति श्रुत्वा त्यजति दुर्मतिम्।

श्रुत्वा ज्ञानमवाप्नोति श्रुत्वा मोक्षमवाप्नुयात् ॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 5 = 20)

- 31) पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत।
- 32) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?
- 33) 'निर्विमर्शा हि भीश्व' इति शीर्षिकां समर्थयत।
- 34) 'अङ्गुलीयकप्रसङ्गः' शकुन्तलायाः जीवने कीदृशं महत्त्वम् आवहति ?
- 35) देशरक्षणार्थं महाराणाप्रतापेन अनुभूतां कष्टपरम्परां वर्णयत।
- 36) अनुरागोदयः इति पाठानुसारं पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत।
- 37) 'सा शान्तिः' इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः संगृह्य लिखत।

PART - D

VIII. यथा निर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव)

(3 × 3 = 9)

38) सन्धिं विभजत / सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)

भीषणाकृतिः।

एकैकम्।

प्रागेव।

सर्वे + अपि।

ततः + ततः।

39) विग्रहवाक्यं लिखत / समस्तपदं लिखत (त्रयाणामेव)

वस्त्रापणः।

इन्द्रद्वीपः।

कामक्रोधौ।

धवला कीर्तिः यस्य सः।

अहनि अहनि।

102444

40) पदपरिचयं कुरुत (त्रयाणामेव)

102444
कृत्वा।
निरीक्ष्य।
प्रवेशयितुम्।
चिन्तितम्।
पतन्।

41) प्रयोगं परिवर्तयत।

अ. विक्रमादित्यः कालं नयति।

अथवा

102444
आ. मया सा हश्यते।

42) अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ. मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपुत्राणां।

अथवा

आ. शतेः बाष्पबिन्दुभिः आश्चितामिव

स्फटिकाक्षमालिकाम्

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत।

(1 × 5 = 5)

102444
43) गೋपालकृष्ण गೋखलेयवರು ಅಪ್ರತಿಮ ದೇಶಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಜನರು ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸರಳ ಹಾಗೂ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾಗಿದ್ದರು.

Gopala Krishna Gokhale was a great patriot. He lead the freedom movement prominently. He was a very good orator too. The people joined the freedom movement, having listened to his Inspiring patriotic speech. His simple and selfless life is a role model to all.

x. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखतः

(4 × 1 = 4)

44) कस्मिंश्चित् अरण्ये अनेके मृगाः वसन्ति स्म। एकदा वनराजः सिंह रोगपीडितः अभवत्। एकं शृगालं विहाय सर्वे पशवः रोगपीडितं नृपं द्रष्टुम् आगताः। एकः उष्ट्रः नृपाय एतत् न्यवेदयत् "यत् अहङ्कारिणं शृगालं विहाय सर्वे भवन्तं द्रष्टुम् आगताः" इति। एतत् श्रुत्वा सिंहः क्रोधितः अभवत्। स्वमित्रैः एतत् ज्ञात्वा शृगालः शीघ्रमेव सिंहस्य समीपे प्राप्तः। क्रोधितेन सिंहेन विलम्बेन आगमकारणं पृष्टः, तदा शृगालः अवदत् - "यदहं तु सर्वप्रथमम् आगन्तुम् ऐच्छं परं चिकित्सात् औषधमपि आनेयम् - इति विचिन्त्य, तत्रागच्छम्" इति। तत् श्रुत्वा प्रसन्नः सिंहः औषधविषये पृष्टवान्। शृगालः अवदत् यत् तेन औषधं न दत्तं परं कृपापरो भूत्वा चिकित्साक्रमम् उक्तम् - "यत् उष्ट्रस्य रक्तपानेनैव रोगस्य शान्तिः भविष्यति" इति। तदा सिंहः उष्ट्रम् आहूतवान्। आगतं तं मारयित्वा, तस्य रक्तं पीतवान्। एवं पिशुनतायाः दुष्फलम् उष्ट्रेण स्वयमेव प्राप्तम्॥

प्रश्नाः

- i) कः रोगपीडितः अभवत्?
- ii) उष्ट्रः नृपाय किं न्यवेदयत्?
- iii) सिंहः कस्य रक्तं पीतवान्?
- iv) पिशुनतायाः दुष्फलं केन प्राप्तम्?

102444